

s.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: s.sof@regeringskansliet.se

Yttrande över utkast till lagrådsremiss För barns rättigheter och trygghet - En ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga

Er beteckning: S2025/02039

Länsstyrelsen i Hallands län välkomnar ambitionen med lagförändringarna och tillstyrker förslaget i huvudsak.

Lagen är viktig för barn i samhällets vård och deras inflytande borde genomsyrat processen som lett till lagrådsremissens förslag. Tvångsplaceringar har en betydande påverkan på barns och ungdomars liv och överlevnad.

Det är positivt att utkastet till lagrådsremissen tydligt knyter an till annan förändring på lagstiftningsområdet som rör den sociala barn och ungdomsvården och som löper parallellt med detta arbete.

Om lagen ska få genomslagskraft och uppnå syftet med att skydda barn och unga, behöver den vara tillämpbar. Därför ser Länsstyrelsen behov av att stärka kommunernas möjlighet till lämpligt omhändertagande efter individuella behov. I dagsläget finns brist på familjehem i Hallands län och reformen av HVB för barn och unga behöver integreras i den lokala omställning till ny socialtjänstlag som pågår.

Särskilt positivt ser Länsstyrelsen på införandet av offentligt biträde för barn, den nya anknytningsgrunden och det stärkta barnrättsperspektivet. Länsstyrelsen vill dock understryka vikten av en helhetssyn på individens situation. Det skapar förutsättningar för staten att sätta in kompensatoriska åtgärder då barnets rättigheter kränkts.

Med hjälp av ny lagstiftning tillsammans med hela det reformpaket som stärker barnets rättigheter, bör långsiktigt hållbara placeringar vara möjliga, även i ett föränderligt samhällsklimat.

Nedan kommenteras vidare innehållet i utkastet till lagrådsremissen.

Förutsättningar för omhändertagande

Barnets rättigheter stärks genom utökade möjligheter till offentligt biträde och ökad processbehörighet, vilket bör bidra till att barnets perspektiv får större genomslag. Det är positivt att hedersrelaterat våld, förtryck och negativ social kontroll tydligt anges som grund för omhändertagande. Den nya anknytningsgrunden kan stärka trygghet och kontinuitet för placerade barn, men kan innebära komplexa bedömningar i ärenden präglade av våld eller hedersproblematik, vilket förutsätter tillräckligt stöd i handläggningen.

Den digitala utsattheten ska utredas vidare, vilket ses som positivt eftersom det kan bidra till bättre förutsättningar att hantera digitalt våld, exploatering och kontroll. Sammantaget innebär förslagen ökade krav på kommunerna, vilket aktualiserar behov av utbildning, vägledning och resurser för att säkerställa en likvärdig tillämpning.

En ny lag om omhändertagande för vård av barn och unga

Länsstyrelsen tillstyrker utkastets förslag om att en ny lag ska ersätta den nuvarande lagen med särskilda bestämmelser om vård av barn och unga. Särskilt välkomnas stärkt barnrättsperspektiv och bedömningen om en fortsatt skyddslagstiftning.

Den nya strukturen, innebörden, tillämpningsområdet och syftet upplevs rimligt och väl underbyggt. Länsstyrelsen delar dock remissinstansernas yttranden över utredningens förslag (SOU 2015:71) om vikten av att trygghet, omtanke och gott bemötande synliggörs i lagtexten.

Barns och ungas rättigheter

Det är positivt att barn och ungas rättigheter integreras i lagtexten och att definitionen av målgrupp och processbehörighet tydliggörs.

Att ett eget kapitel tillägnas barnets rättigheter välkomnas samtidigt som det är viktigt att inte tappa helhetssynen på barnet och barnkonventionen med alla dess artiklar som beroende av varandra. Varje omhändertagande måste fortsatt ske i ljuset av barnkonventionen som lag.

Länsstyrelsen ser helst att frågan om ickediskriminering i enlighet med barnkonventionens artikel 2 stärks i detta kapitel.

Rätten till information ses som ett viktigt förtydligande och utkastets förslag om anpassad kommunikation välkomnas.

Förslagen i detta kapitel är väl avvägda, men skulle på sina ställen än bättre kunna synkroniseras med barnkonventionens grundprinciper, särskilt vad gäller artikel 6 om barns rätt till liv och utveckling.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen hade gärna sett att delbetänkandet; Att omhänderta barn och unga SOU 2025:38, skickades ut på remiss med större tidsmarginal än denna remiss gör gällande. Särskilt eftersom utredningen nyanserar bakgrunden till lagrådsremissen och kompletterar tidigare förarbeten.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med samordnare mänskliga rättigheter Lisa Hansson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Enhetschef, Lovisa Ljungberg och Samordnare våld i nära relation, Sandra Bengtsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post halland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Hallands län, 301 86 Halmstad, eller ring vår växel 010-224 30 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/halland.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/halland/personuppgifter